

Kolegyně Kateřina Šemberová zpracovala diplomovou práci na téma Meditace - kontemplace s obsáhlou výtvarnou částí a ve škole ověřenou didaktickou řadou. Je zřejmé, že psát diplomovou práci o meditaci nelze bez silného osobního angažmá, respektive bez schopnosti diplomantky sama umět medítovat. Posoudit tedy bude třeba do jaké míry je toto subjektivní pole vyvažováno odborně kompetentními postoji diplomantky a citovaných autorit. Diplomantka využila příležitosti a možnosti věnovat se skrze téma diplomové práce oblíbené autorské malbě a kresbě založené na osobní soustředěnosti a schopnosti "být se sebou".

Teoretická část d.p. zkoumá nejen základní pojmy diplomové práce, jejichž východiska lze jen složitě hledat v evropských, lépe řečeno křesťanských tradicích. Modlitba sice reprezentuje osobní usebrání, ale je především bohoslužbou a oslavou boha. Člověk se modlí, protože se Bůh dotkl jeho ducha. Dálnévýchodní tradice tedy musí být oporou. V kontemplaci, jak ji tematizuje diplomová práce bychom se pak ale mohli zabývat než hledáním sama sebe samotné Kateřiny Šemberové. Dobře si ale vědoma rizik takového pojetí, obratně manévruje za hranici těchto nesdělitelných obrazů a myšlenek. Já a druhý člověk, já a příroda, já a lidstvo. V nejsilnějších částech teoretické práce je já proměněno v my a jsme tak zataženi do nikoliv jen subjektivních úvah, ale dostáváme se na pole zkoumání světa z pozic lidí, kteří mají za úkol ke světu se vymezovat a zároveň se o svět starat a pečovat. Učitel, spolu s dětmi, nebo studenty, zkoumá svět ve kterém žijeme, nejen abychom mu rozuměli (ač ruku v ruce - přesto na obou stranách), ale zároveň dovedli nalézat v sobě autentický smysl pro celek i detail skutečnosti a života. Je-li v těchto souvislostech zdůrazňován rozměr sebepoznání, rozumíme lépe propojitelnost teoretické výbavy s učitelskými kompetencemi. V této části diplomantka vsadila především na autority F. Koukolíka, E. Tomáše a V. Flussera, které cituje a jejich myšlenkami podporuje a propojuje vlastní úvahy o podstatě a aktuálnosti myšlenek vyrovnaného člověka, člověka, který je chápající součástí přírody. Opakem a předmětem kritiky je naopak očekávatelně po povrchu věcí klouzající svět libivosti, povrchnosti a hromadění zbytečných věcí a požitků. Několik důležitých míst práce, včetně obhajoby vlastní práce je věnováno fenoménu bodu.

Diplomantka nevhodně využívá při těchto teoretických studiích kompetence, které nabízí druhý rozměr meditace - ztišení vlastní duše v tvorbě. Úroveň souborů kreseb, lavírek a akvarelů je příkladem takové dovednosti soustředit se. Reprezentuje modernistický koncept, který rezignuje na efekty narativní malby, staví v několika souborech na práci s bodem a v nejsilnějších částech práce navazuje na barevnou a formální oproštěnost maleb a kreseb V. Boštíka. Připojuji připomínku konceptuálních kreseb V. Stratila z poloviny 70tých let, které velikostí formátu odpovídají slavnějším kresbám vedoucího práce J. Kornatovského, ale "nezávislostí na výsledku" mohly by být diplomantce další oporou.

Ověření hlavních diplomové práce ve Výtvarném studiu v Dolním Újezdě (pod vedením kolegyně Šárky Hrouzkové) je velmi povzbudivé. Ať pracuje diplomantka s malými dětmi, nebo s dospělými, pokaždé přistupuje k tématům adekvátně věku a výstupy žáků jsou velmi zasvěcené. Ne tedy pouze krásné, nebo kvalitní, to by bylo v intencích zadání málo. Jsou to práce prožité, prosté nervozit a spěchu, vyrovnané a v celcích harmonicky gradující.

Teprve zde záměrně zmiňuji nepochopitelný aspekt definitivní verze odevzdané diplomové práce, která zcela postrádá jakoukoliv, tedy byť i jen černobílou obrazovou dokumentaci. Bývá někdy nedostatečná ve výběru a kontextech, mívá někdy nedobrou úroveň v typografickém zpracování, ale aby nebyla, to jsem příležitost hodnotit neměl. Potvrzuji současně, že všechny části, především obě autorské - vlastní výtvarné cykly a soubory žáků ze ZUŠ mají vysokou kvalitu, nemáme však možnost posoudit práce v kontextech textu. CD-ROM s přílohami rozhodně tento nepochopitelný nedostatek diplomové práce nenahradí a samotné řazení souborů je pro změnu zcela bez komentáře. Který zlý démon...?

Okruhy otázek k obhajobě d.p.:

- 1) Jakou oporu Vám poskytuje RVP ve Vv jak jste ji představila ve škole i ve své diplomové práci?
- 2) Jaká jsou největší učitelská nebezpečí, která hrozí devalvovat práci s dětmi v případech analogických Vašemu přístupu a jak se jich vyvarovat?
- 3) Proč nemá Vaše diplomová práce obrazy v textu?

Navrhuji klasifikaci velmi dobře

V Praze 7. května 2007

Ivan Špírk v. r.